

Ügyszám: NAIH/2017/5364/2/V

[...] részére

[...]

Tisztelt [...]!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnak elektronikus úton küldött levelében az új általános adatvédelmi rendelet (GDPR) alkalmazására való felkészülés érdekében azzal kapcsolatban kér tájékoztatást, hogy helyi önkormányzat esetében ki minősül adatkezelőnek: az önkormányzat vagy a polgármesteri hivatal; és ez alapján annak meghatározását illetően kéri Hatóságunk álláspontját, hogy kit terhel az adatvédelmi szabályzat alkotási kötelezettség, ki alkalmazhatja az adatvédelmi tisztviselőt, és ki jogosult adtafeldolgozási szerződést kötni. Ezzel összefüggésben az alábbiakat hozom szíves tudomására.

1.) Ahogy levele is tartalmazza, a GDPR 4. cikkének 7. pontja határozza meg az adatkezelő fogalmát. E szerint adatkezelő az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) hatályos szabályozása szerint adatkezelő az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adat kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajthatja [Infotv. 3. § 9. pont]. Az Infotv. 5. § (3) bekezdése értelmében kötelező adatkezelés esetén – egyebek mellett – az adatkezelő személyét az adatkezelést elrendelő törvény, illetve önkormányzati rendelet határozza meg.

A fenti rendelkezések összehasonlítása alapján látható, hogy a GDPR az adatkezelő fogalmának lényegét illetően nem hoz változást, mindössze kifejezetten nevesítésre kerülnek a közhatalmi szervek az adatkezelők között. A kérdésére válaszolva tehát adatkezelőnek a továbbiakban is a képviselő-testület azon szerve (például polgármester, a képviselő-testület bizottságai vagy a polgármesteri hivatal) fog minősülni, aki a jogalkotó szerint a kötelezően ellátandó önkormányzati vagy államigazgatási feladat- és hatáskör címzettje. Az önként vállalt önkormányzati feladat- és hatáskörök gyakorlása céljából szükséges adatkezelések esetében pedig az adatkezelő személyéről a települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében dönt. Ebből a szempontból tehát a GDPR nem módosít a szabályozáson, így feltehetőleg nem lesz szükséges

változtatni a helyi önkormányzat eddigi gyakorlatán.

2.) A beadványában az önkormányzati fenntartású intézményekkel kapcsolatban tájékoztatást kér azzal összefüggésben is, hogy az ilyen intézmények (pl. óvoda, bölcsőde, könyvtár) esetében hogyan kell alkalmazni a GDPR-t, kiterjeszthető-e rájuk a hivatali szabályzat, miután itt szintén történik adatkezelés és adatfeldolgozás.

Ezt illetően a jelenlegi jogalkalmazási gyakorlat alapján elmondható, hogy egy adott önkormányzati fenntartású intézmény adatkezelői vagy adatfeldolgozói minőségének megítélése legfőképpen attól függ, hogy az adatkezelést érintő érdemi döntéseket a fenntartó vagy az intézmény hozza-e meg. Ugyanakkor nem szükséges, hogy valamennyi érdemi döntést egy adatkezelő hozzon meg, minthogy a GDPR az Infotv.-hez hasonlóan lehetővé teszi azt, hogy egy adatkezelésben több adatkezelő részt vegyen (ld. a GDPR fentebb hivatkozott 4. cikkének 7. pontjában írt „vagy másokkal együtt” fordulat). Közös adatkezelés esetén pedig nem feltétlenül szükséges különálló szabályzatok elkészítése; az adatkezelők döntésétől függ, hogy a saját adatkezelése tekintetében mindenki saját szabályzatot alkot, vagy pedig közös szabályzat készül.

3.) Az adatvédelmi szabályzat elkészítésével kapcsolatban szeretném tájékoztatni, hogy a GDPR kifejezetten ilyen kötelezettséget nem ír elő a közhatalmi szerv adatkezelők számára. A 24. cikk (2) bekezdése alapján az adatkezelőnek akkor kell belső adatvédelmi szabályokat is alkalmaznia – a személyes adatok védelmének biztosítása céljából megvalósított technikai és szervezési intézkedések részeként – ha az az adatkezelési tevékenység vonatkozásában arányos. Ennek a rendelkezésnek az értelmezését a (78) preambulumbekkezdés segíti. Ez alapján azt kell tehát az adatkezelőnek mérlegelnie, hogy a kezelt adatok mennyisége és köre alapján „arányosnak” mutatkozik-e adatvédelmi szabályzat vagy más szabályrendszer (pl. utasítás, folyamatleírás, biztonsági szabályzat) elkészítése. A GDPR 39. cikk 1) bekezdésének b) pontja egyébként az adatvédelmi tisztviselő feladatai között külön felsorolja, hogy ellenőriznie kell a személyes adatok védelmével kapcsolatos belső szabályoknak való megfelelést.

4.) A levelében az azzal kapcsolatos álláspontunk iránt is érdeklődik, hogy hogyan alakul a felelősség kérdése, ha önkormányzati ügyintézésben a köztisztviselő vét a GDPR szabályai ellen.

Ezzel összefüggésben szeretném felhívni az Adatvédelmi Irányelv 29. cikke szerint létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport 1/2010. számú véleményére, amelyben az „adatkezelő” és az „adatfeldolgozó” fogalmával kapcsolatban kifejtik, hogy „Végső soron a vállalatot vagy szervezetet kell felelősnek tekinteni az adatfeldolgozásért és az adatvédelmi jogszabályokból eredő kötelezettségekért, kivéve, ha egyértelmű elemek utalnak arra, hogy egy természetes személy a felelős. [...] Azonban az ilyen esetekben is, amikor konkrét természetes személyt neveznek ki, hogy biztosítsa az adatvédelmi elvek betartását vagy hogy személyes adatokat dolgozzon fel, ez a személy nem lesz adatkezelő, hanem annak a jogi személynek (vállalatnak vagy köztestületnek) a nevében jár el, amely adatkezelői minőségében továbbra is felelős az alapelvek megsértése esetén.” A GDPR rendelkezéseiből sem következik ettől eltérő felelősségi szabály. A GDPR alapján is az adatkezelőnek vagy az adatfeldolgozónak kell biztosítania és bizonyítania, hogy az adatkezelés a GDPR rendelkezéseivel összhangban történik [GDPR 24. cikk (1) bekezdése]. Tehát az adatvédelmi rendelkezések betartásáért az adatkezelő, illetve az adatfeldolgozó felelős.

5.) A fentieket összefoglalva tehát a helyi önkormányzat részéről az adatvédelmi szabályzat megalkotása, az adatfeldolgozói szerződés megkötése és az adatvédelmi tisztviselő alkalmazása az adatkezelői vagy közös adatkezelői felelősségi körébe tartozik, amelynek meghatározásához az előzőekben kifejtett szempontokat javaslom megfontolásra. Az adatvédelmi tisztviselő kijelölésével kapcsolatban továbbá szeretném felhívni a figyelmét a GDPR 37. cikk (3) bekezdésére, amely szerint ha az adatkezelő vagy adatfeldolgozó közhatalmi szerv vagy egyéb, közfeladatot ellátó szerv, közös adatvédelmi tisztviselő jelölhető ki több ilyen szerv számára.

Kérem a fentiek szíves tudomásulvételét. Felhívom a figyelmét továbbá arra, hogy a Hatóság – eljárási kereteket nélkülöző, konzultációs válaszként kiadott – jelen tájékoztatása sem jogszabálynak, sem egyéb jogi eszköznek nem tekinthető, az normatív jelleggel, jogi erővel, illetve kötelező tartalommal nem rendelkezik. A Hatóság jelen ügyben rendelkezésre bocsátott információk alapján kialakított jogértelmezése más hatóságot, a bíróságot és az adatkezelőt nem köti, annak csak iránymutató jellege van. Az állásfoglalás, tájékoztatás kiadása tehát nem mentesíti annak címzettjét, illetve az adatkezelőt saját jogi álláspontja kialakításának szükségessége, illetve az adatkezelésért fennálló felelősség alól.

Budapest, 2017. november „ .”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár